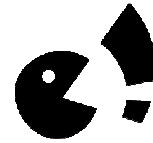

ASVA studentenunie

Student op de sofa

Werkwijze van de studentenpsycholoog en de
ervaringen van de student

Dit is een uitgave van het ASVA onderzoeksbureau

Voorwoord

Voor u ligt het rapport aangaande het Bureau Studentenpsychologen, en de ervaringen van studenten met betrekking tot deze dienst. Dit onderzoek tracht inzicht te bieden in de werkwijze van de studentenpsycholoog en de manier waarop studenten het contact met de studentenpsycholoog beleven.

Veel dank gaat uit naar iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan dit onderzoek. Ten eerste Peter Dekker, die zijn kennis en ervaring als studentenpsycholoog met het Onderzoeksbureau heeft willen delen in een interview aangaande de werkwijze van het Bureau Studentenpsychologen. Daarnaast zijn wij zeer dankbaar voor de twaalf studenten die zich voor dit onderzoek hebben laten interviewen. Ook heeft de kritische betrokkenheid van het ASVA bestuur ons gemotiveerd en doelgericht gehouden. Wij wensen u veel leesplezier en nieuwe inzichten!

Marijn Faling
Hade Dorst
Wing-Sam Cheung
Jacobien Crol
Carlijn Ros
Carola Zandbergen

8 november 2010

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
1 Inleiding	5
1.1 Probleem / Vraagstelling	5
1.2 Structuur	6
2 Methoden van onderzoek	7
2.1 Methoden	7
2.2 Populatie	8
3 De studentenpsycholoog	9
3.1 Organisatie van de studentenpsycholoog	9
3.2 Student	11
3.3 Evaluatie	12
3.4 Problematiek	12
3.5 Werkwijze	13
4 De studenten	15
4.1 De studenten; een algemeen beeld	15
4.2 Beeld vooraf	15
4.3 Waarom de studentenpsycholoog?	16
4.4 Hoe komt de student terecht bij de Studentenpsycholoog?	17
4.5 Wachtijd	17
4.6 Aantal sessies	18
4.7 Behandelmethode	18
4.8 Ruimte voor eigen inbreng	18
4.9 Oplossingsgerichte aanpak	19
4.10 Contact	19
4.11 Doorverwijzing	20
4.12 Beeld achteraf	20
5 Conclusie	21
6 Aanbevelingen	23
Literatuurlijst / Appendices	24

1 Inleiding

Vaak wordt over de studententijd gesproken als de leukste tijd van je leven. Het is echter ook een periode van grote veranderingen. Een nieuwe omgeving, meer vrijheid en zelfstandigheid, en een andere manier van leren en leven. Veel studenten komen in deze 'leukste tijd van hun leven' zodoende problemen tegen. Buitenlandse studenten worden in een vreemd land in het diepe gegooid, en zitten in een studentenbezemkast driehoog achter ongelukkig te zijn; eerstejaars kunnen zich maar moeilijk losmaken van hun warme nest aan de andere kant van Nederland en hebben ongelofelijke heimwee; tiendejaars studenten willen eindelijk gaan afstuderen, maar kunnen de motivatie niet opbrengen. Er bestaan legio denkbare situaties waarin de student de hulp van de studentenpsycholoog zou kunnen gebruiken.

De UvA en de Hbo-instellingen in Amsterdam voorzien in een Bureau Studentenpsychologen, dat gesitueerd is in de Binnengasthuisstraat midden in het centrum, boven het Service- en Informatiecentrum.

Afgelopen jaar hebben ongeveer 1100 studenten van de UvA en de hbo-instellingen gebruik gemaakt van de studentenpsycholoog, dit is ongeveer één procent van de gehele Amsterdamse studentenpopulatie aan het hbo en de UvA. Over de tevredenheid van de student ten aanzien van het functioneren van deze dienst is weinig bekend. De ASVA vraagt zich ten eerste af op welke manier studentenpsychologen hulp bieden, en ten tweede hoe studenten deze hulp ervaren.

De uitkomsten van het onderzoek dienen als aanbevelingen aan de studentenpsycholoog als blijkt dat er veel ontevredenheid bestaat aangaande het functioneren van de studentenpsycholoog. Als studenten erg tevreden blijken te zijn, kan het onderzoek dienen ter aanbeveling aan studenten die de hulp van de studentenpsycholoog wellicht goed kunnen gebruiken, maar vooralsnog niet van het bestaan van de studentenpsycholoog op de hoogte waren, of als duwtje in de rug van studenten die huiverig zijn om de studentenpsycholoog te contacteren. Daarnaast is de (studenten)psycholoog voor veel mensen een onderwerp waar niet graag over gesproken wordt, onderzoek en bekendheid aangaande het onderwerp kunnen wellicht een bijdrage leveren aan het doorbreken van het taboe dat rust op het bezoeken van de psycholoog.

1.1 Probleem / Vraagstelling

Het Bureau Studentenpsychologen is een dienst die wordt aangeboden aan studenten. Het is voor te stellen dat een deel van de studenten veel baat kan hebben bij ondersteuning door een (studenten)psycholoog. Echter, er is weinig bekend aangaande het functioneren van de studentenpsycholoog. Dit onderzoek tracht dit gat te vullen door inzicht te verschaffen in de werkwijze van de psycholoog. Daarnaast

tracht het onderzoek een indicatie te vormen van de tevredenheid van studenten aangaande de studentenpsycholoog. Als derde tracht het de bespreekbaarheid van psycholoogbezoek te vergroten.

1.1.1 Hoofd- en deelvragen

Bij het uitvoeren van dit onderzoek zijn twee vragen van groot belang geweest.

De eerste vraag is:

'Wat is de werkwijze van de studentenpsycholoog?'

De tweede vraag is:

'Wat is de ervaring van studenten betreffende het bezoek aan de studentenpsycholoog?'

1.2 Structuur

Dit rapport is als volgt opgebouwd. Hoofdstuk 2 gaat in op de gebruikte methoden voor het verzamelen van de informatie voor dit onderzoek. In hoofdstuk 3 wordt de werkwijze van de studentenpsycholoog beschreven. Er wordt ingegaan op de organisatie van het Bureau Studentenpsychologen, de kenmerken van de bezoekende student, de problematiek van studenten, en de manier waarop het Bureau Studentenpsychologen het eigen functioneren evalueert. De verdere hoofdstukken beschrijven de ervaring die de studenten hebben met de studentenpsycholoog. Zaken als wachttijd, het contact met de studentenpsycholoog en de algemene tevredenheid over de hulpverlening komen hier aan bod. Het onderzoek sluit af met een conclusie en aanbevelingen om de dienstverlening van het Bureau Studentenpsychologen te verbeteren.

2 Methoden van onderzoek

In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke manier het onderzoek is opgezet, hoe de dataverzameling in zijn werk is gegaan, en hoe de data verwerkt is. Ten eerste zal ingegaan worden op de gebruikte methoden, ten tweede wordt de populatie waaronder het onderzoek is uitgevoerd beschreven.

2.1 Methoden

Dit onderzoek naar de studentenpsycholoog bestaat uit twee delen. Het eerste deel richt zich op de eerste deelvraag, en behelst een uiteenzetting van de werkwijze van de studentenpsycholoog. Hiervoor is een interview afgenomen met Peter Dekker, studentenpsycholoog en teamleider van het Bureau Studentenpsychologen van de UvA en de hbo-instellingen in Amsterdam. Vijf thema's zijn met hem besproken. Ten eerste de organisatie van het Bureau Studentenpsychologen. Er wordt ingegaan op de studentenpsycholoog als professionele organisatie en er wordt aandacht besteed aan het traject dat de student als cliënt bij de studentenpsycholoog doorloopt. Ten tweede wordt aandacht besteed aan de student. Hoeveel studenten komen jaarlijks in contact met de studentenpsycholoog en waar komen zij over het algemeen vandaan? Ten derde wordt kort ingegaan op de manier waarop de studentenpsychologen het eigen functioneren evalueren. Vervolgens komt de problematiek van de student aan bod. Wat is de aard en de ernst van de problemen waarmee de studenten kampen? Als laatste wordt ingegaan op de werkwijze van de studentenpsycholoog.

Het tweede deel van het onderzoek gaat over de ervaring die de student heeft met het Bureau Studentenpsychologen. Informatie hierover is verzameld door het afnemen van twaalf diepte-interviews. In deze gesprekken is niet ingegaan op de persoonlijke problemen van de student, maar op de manier waarop de student het contact met de studentenpsycholoog heeft ervaren. Een groep van zes onderzoekers heeft de interviews afgenomen. Bij ieder interview zijn twee onderzoekers aanwezig geweest. De gesprekken verliepen volgens een checklist met een vast aantal punten, zodat alle geïnterviewden dezelfde vragen voorgelegd hebben gekregen. Twee interviews zijn via de mail afgenomen, omdat het niet haalbaar bleek een afspraak te maken. Deze geïnterviewden hebben dezelfde vragen voorgelegd gekregen als de andere geïnterviewden.

De interviews zijn met toestemming van de student opgenomen en daarna volledig uitgewerkt. De transcripten zijn vervolgens gecodeerd per thema, om de analyse van de interviews makkelijker te maken.

2.2 Populatie

Aan de UvA en de Amsterdamse hbo-instellingen studeren ongeveer 70.000 studenten. Daarvan hebben het afgelopen jaar 1200 studenten contact opgenomen met een studentenpsycholoog, waarvan er 1100 uiteindelijk daadwerkelijk op gesprek zijn geweest. Voor het onderzoek zijn twaalf studenten geïnterviewd. Om studenten te werven voor de interviews zijn er op verschillende locaties van de UvA en HvA posters opgehangen. Daarnaast is een oproep op de site van ASVA geplaatst, en zijn mensen binnen eigen netwerken van de projectmedewerkers en de vaste medewerkers van het Onderzoeksbureau benaderd. Deze laatste vorm heeft de meeste vruchten afgeworpen. Het onderzoek poogt met twaalf geïnterviewden geen representatieve afspiegeling te bieden van de studenten die in contact komen met het Bureau Studentenpsychologen. Wel is er gekeken naar de overeenkomsten en trends die zijn opgevallen in de afgenomen gesprekken. Zodoende dient dit onderzoek ter indicatie van de werkwijze en het functioneren van de studentenpsycholoog.

3 De studentenpsycholoog

Op vrijdag 2 juli 2010 is door de medewerkers van het Onderzoeksbureau een gesprek gehouden met Drs. Peter Dekker, teamleider van de psychologen werkzaam bij het Bureau Studentenpsychologen van de Universiteit van Amsterdam en Amsterdamse Hogescholen om inzicht te verschaffen in de werkwijze van de studentenpsycholoog. In dit hoofdstuk zullen een aantal algemene aspecten van het Bureau Studentenpsychologen aan bod komen. Zo zal eerst de organisatie en structuur van het Bureau Studentenpsychologen besproken worden. Vervolgens geven we een indicatie van het aantal studenten dat de studentenpsycholoog bezoekt en kenmerken van deze studenten. Hierna wordt er ingegaan op de eigen evaluatie door het Bureau Studentenpsychologen en aan het eind van dit hoofdstuk komen kort de verschillende typen problematiek aan de orde waarmee de student bij een studentenpsycholoog terecht kan.

Onderstaande informatie is voornamelijk afkomstig van het gesprek met Peter Dekker. In geval dat de informatie afkomstig is van een andere bron, zal dat expliciet vermeld worden, in andere gevallen is zij gebaseerd op dit gesprek.

3.1 Organisatie van de studentenpsycholoog

De Universiteit van Amsterdam en de Amsterdamse hbo-instellingen voorzien in een grote verscheidenheid aan voorzieningen en services aan studenten; de studentenpsycholoog is hier onderdeel van. Anders dan de naam wellicht doet vermoeden is de studentenpsycholoog niet slechts gericht op studiegerelateerde problemen, maar op alle problemen waar de student mee te maken kan krijgen.

De studentenpsycholoog is een reguliere psycholoog; een specifieke opleiding tot studentenpsycholoog bestaat (nog) niet. Zodoende is studentenpsycholoog geen beschermde titel. Echter, de studentenpsychologen van de Universiteit van Amsterdam zijn allen GZ-psychologen (Gezondheidszorgpsychologen), een beschermde titel, ingesteld door de overheid.¹ Peter Dekker verklaart dat het ten eerste niet nodig is om een specifieke opleiding tot studentenpsycholoog aan te bieden, aangezien er in Nederland slechts rond de honderd studentenpsychologen werkzaam zijn. Bovendien krijgt de studentenpsycholoog in principe te maken met problemen waar de reguliere psycholoog ook mee te maken krijgt. Echter, de studentenpsycholoog krijgt slechts te maken met een specifiek onderdeel van de gehele populatie potentiële psycholoogbezoekers: intelligente, jonge mensen, levend in de grote stad. Deze doelgroep kent haar eigen specifieke problematiek. De ervaring die de studentenpsycholoog in de praktijk opdoet is de specialisatie. Daarnaast worden er

¹ Website GZ-psychologen

door de studentenpsychologen verschillende landelijke trainingen gevolgd aangaande studentenproblematiek, zoals trainingen in cognitieve therapie en gedragstherapie.² Het Bureau Studentenpsychologen is gevestigd in het Service & Informatiecentrum in de Binnengasthuisstraat. Dit bureau richt zich op studenten van de Universiteit van Amsterdam en op studenten van alle hbo-instellingen in Amsterdam.

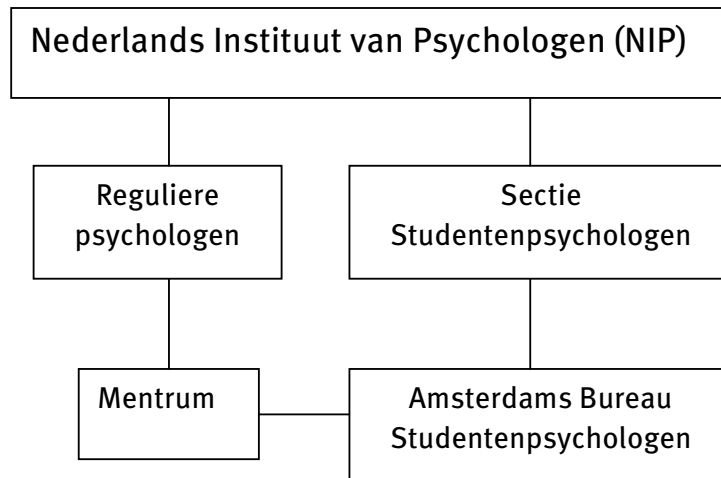
Het Bureau heeft momenteel zeven psychologen in dienst. Elke psycholoog kent min of meer een eigen specialisatie, en is zodoende deskundige op het gebied van bepaalde specifieke problematiek, zoals arbeidspsychologie of gezinsproblematiek.

Niet alleen deze zeven psychologen werken nauw met elkaar samen, de studentenpsychologen van Nederland zijn met andere psychologen verbonden via het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP). Binnen het NIP zijn studentenpsychologen verenigd in de Sectie Studentenpsychologen, de belangenbehartiger en het platform van de studentenpsycholoog (website studentenpsychologen). Iedere twee maanden komt de Sectie Studentenpsychologen bij elkaar voor overleg en een inhoudelijk gerichte themabijeenkomst. Deze bijeenkomst dient ter professionalisering en deskundigheidsbevordering.

Daarnaast zijn er vele bijeenkomsten binnen het Bureau Studentenpsychologen van Amsterdam. Er wordt één keer per maand een regelvergadering gehouden en één keer per maand wordt een inhoudelijke vergadering belegd. In deze inhoudelijke vergadering krijgen de psychologen soms een training. Daarnaast wordt er gesproken over de opleidingen en trainingen die de verschillende psychologen volgen en hoe deze kennis gedeeld kan worden met de rest van het team. Ook wordt twee keer per week bijeengekomen om verschillende casussen onderling te bespreken en elkaar te helpen met de gecompliceerde vraagstukken. Tot slot is er twee keer per week overleg met Mentrum, de reguliere instelling in Amsterdam die zorg biedt aan mensen met een psychische aandoening.

² Cognitieve therapie en gedragstherapie zijn therapieën die de laatste jaren sterk met elkaar geïntegreerd geraakt. “Cognitieve therapie gaat vooral uit van de invloed van het denken op het gevoelsleven en het doen.”(website VGCT); “In gedragstherapie staat het gedrag van de cliënt centraal. Hoe iemand handelt bepaalt namelijk in belangrijke mate hoe iemand zich voelt.” (Website VGCT). Voor veel verschillende problemen is een combinatie van beide therapieën de eerst aangewezen oplossing (Website VGCT).

Figuur 1: Organisatie van (studenten)psychologen

3.2 Student

Van het totale aantal UvA- en hbo-studenten in Amsterdam maakten dit jaar ongeveer 1200 studenten een afspraak met de studentenpsycholoog. Omdat er daarvan ongeveer 100 studenten niet op kwamen dagen, spraken er rond de 1100 studenten daadwerkelijk met de studentenpsycholoog.

Van alle studenten die de studentenpsycholoog bezoeken bestaat het grootste deel uit tweedejaars studenten. Peter Dekker vertelt dat ruim twee derde van de cliënten van het vrouwelijke geslacht is. Volgens hem is dit in overeenstemming met de landelijke cijfers. Aangezien zowel UvA-studenten als hbo'ers uit Amsterdam de studentenpsycholoog weten te vinden, en het aantal allochtonen op het hbo hoger is dan op de UvA, is het aantal cliënten bij de studentenpsycholoog van allochtone afkomst hoger dan het aantal studenten van allochtone afkomst aan de UvA, maar lager dan het gemiddelde van de hbo-opleidingen.

Studenten weten de weg naar de psycholoog op verschillende wijzen te vinden. Doordat hbo-studenten vaak persoonlijk begeleid worden vanuit de opleiding, worden zij voornamelijk naar de studentenpsycholoog doorverwezen via decanen en studieadviseurs. Op de UvA is persoonlijke begeleiding van de student minder gebruikelijk en wordt van de student grotere zelfstandigheid verwacht. Hierdoor vinden UvA-studenten hun weg naar de studentenpsycholoog vaker via internet of via vrienden en/of kennissen.

Over het algemeen is er de afgelopen tien jaar een gestage toename van het aantal studenten dat de studentenpsycholoog bezoekt. Volgens studentenpsycholoog Peter Dekker is dit voornamelijk te wijten aan de stijging van het aantal studenten in totaal, en niet zozeer door een groter percentage studenten met problemen. Ook het voorjaar

van 2010 bracht 20% meer studenten. Hierdoor is de wachttijd in korte tijd van een gemiddelde van twee weken naar een gemiddelde van vijf weken gestegen. De studentenpsycholoog wordt door studenten druk bezocht. De drempel naar studentenpsychologen wordt volgens Peter Dekker als laag ervaren in vergelijking met de drempel naar reguliere therapie. Dit is de reden dat zoveel gebruik wordt gemaakt van de studentenpsycholoog, zo stelt Peter Dekker.

3.3 Evaluatie

De studentenpsycholoog houdt haar eigen diensten goed in de gaten. Zo wordt er na elk eerste gesprek een evaluatieformulier uitgedeeld aan studenten om zo direct te kunnen peilen hoe studenten het gesprek hebben ervaren. Op deze formulieren staan een aantal algemene vragen waarmee studenten kunnen aangeven in welke mate ze iets aan de geboden hulp hebben (gehad). De evaluatieformulieren kunnen anoniem ingevuld worden. Een keer per maand worden al deze formulieren bekeken en aan de hand hiervan kijken de studentenpsychologen of er verbeteringen in de eigen organisatie doorgevoerd kunnen worden. Mocht de naam van de student vermeld staan op het formulier, dan gaat de evaluatie het dossier van de behandelende psycholoog in.

Peter Dekker concludeert op basis van de evaluatieformulieren dat 80% van de studenten tevreden is. Van de overige 20% geeft de helft aan ontevreden te zijn over de diensten van de studentenpsycholoog. De andere helft van deze 20 % vult om verschillende redenen het formulier niet in; daarvan weet men niet in hoeverre het bezoek aan de studentenpsycholoog nuttig geweest is. Van alle studenten die contact zoeken met de studentenpsycholoog blijven, zoals hierboven aangegeven, ongeveer honderd studenten onaangekondigd weg.

Het belangrijkste punt van kritiek van de studenten is volgens Peter Dekker dat de hulp die zij kunnen krijgen beperkt is. Er kunnen namelijk maximaal vijf gesprekken gevoerd worden. Dit is opgelegd door universiteit en hogescholen, maar is ook nodig vanwege de vele aanmeldingen die de studentenpsychologen krijgen. Mocht de cliënt na deze vijf gesprekken niet uitbehandeld zijn, dan kunnen studenten alsnog doorverwezen worden naar Mentrum, de reguliere psycholoog, voor therapie.

3.4 Problematiek

Studenten bezoeken de studentenpsycholoog met de meest uiteenlopende problemen. Studentenpsychologen krijgen voornamelijk te maken met persoonlijke problemen van studenten, en relatief minder met puur studiegerelateerde problematiek. Hoewel het aantal studenten de afgelopen jaren toegenomen is, zijn de problemen waar studenten mee komen niet veranderd. Volgens studentenpsycholoog Peter Dekker kampt het

grootste deel van de studenten die aankloppen bij de studentenpsycholoog met angstgerelateerde problemen. Hierna zijn depressies het grootste probleem onder studenten. Op nummer drie komt het afstuderen aan bod als probleem waar studenten tegenaan lopen. Daarnaast hebben veel studenten moeite met op kamers gaan; de stap naar zelfstandigheid in een vreemde stad is groot, waardoor de student de hulp van de studentenpsycholoog kan gebruiken.

<i>Top 3</i>	<i>Probleem</i>
1	angst
2	depressies
3	afstuderen

Studenten kunnen door de studentenpsycholoog doorverwezen worden naar Mentrum, de reguliere psycholoog. De psychologen proberen vanwege het grote aantal cliënten voorafgaand aan een eerste afspraak over de telefoon in kaart te brengen of doorverwijzing van de cliënt noodzakelijk is. Soms komen problemen echter pas bij het eerste gesprek aan bod; dit is bijvoorbeeld vaak het geval bij problemen waar voor sommigen een taboe op rust, zoals drank- en drugsgelateerde problemen. Op dat moment kan alsnog doorverwezen worden.

Ook buitenlandse studenten weten de studentenpsycholoog te vinden. Percentueel gezien gaan buitenlandse studenten niet vaker naar de studentpsycholoog dan Nederlandse studenten. Veel buitenlandse studenten die de psycholoog opzoeken komen uit China en Suriname. Ze bereiken de studentenpsycholoog voor het overgrote deel via hun studieadviseur of contactpersoon. Buitenlandse studenten kampen voornamelijk met gevoelens van eenzaamheid en het gebrek aan een sociaal netwerk. In verband met sociale isolatie is het voor hen verplicht dat de omgeving (zoals studieadviseur of contactpersoon) bij het proces betrokken wordt, zodra ze bij een studentenpsycholoog komen.

Voor veel voorkomende specifieke problemen zijn er groepen waar de student zich bij aan kan sluiten. Deze projecten zijn langduriger dan de vijf gesprekken die de studentenpsycholoog één op één aan kan bieden, en ze zijn intensiever van aard. Zo zijn er groepen voor rouwproblematiek, depressies, ADHD en autisme. Bij deze laatste twee is vaak ook externe hulp, er wordt door de studentenpsycholoog in dat geval puur gewerkt aan effectief studeren.

3.5 Werkwijze

Ook worden er regelmatig kortere trainingen gegeven. Hiervoor worden door de studentenpsycholoog criteria gehanteerd om erop toe te zien dat de student deze

trainingen echt nodig heeft; er wordt om die reden eerst een intakegesprek gedaan. Deze trainingen helpen bijvoorbeeld bij faalangst, sociale vaardigheden, presentatieangst en afstudeerproblemen. Volgens Peter Dekker hebben deze trainingen een wisselend succes. Zo zijn problemen als sociale vaardigheden en afstudeerproblemen vaak goed te verhelpen met een training, maar kan de training voor het presenteren op niets uitlopen; studenten komen vaak niet opdagen als zij binnen de training aan de beurt zijn om het presenteren te oefenen. De afstudeergroep is daarentegen zeer succesvol.

De studentenpsycholoog heeft een aantal middelen tot haar beschikking waar veel gebruik van wordt gemaakt. Er wordt voornamelijk geprobeerd de positieve eigenschappen van de student te benadrukken. De studentenpsycholoog richt zich hoofdzakelijk op de oplossing in plaats van op het probleem. Zo kan de studentenpsycholoog efficiënt werken en de student helpen zijn/haar problemen te relativiseren en een positievere kijk op de wereld en de eigen competenties te ontwikkelen. Hiervoor wordt veel gebruik gemaakt van cognitieve therapie. Daarnaast wordt door de studentenpsychologen in geval van trauma's bij studenten gebruikgemaakt van de therapie EMDR ³.

³ EMDR staat voor Eye Movement Desensitization and Reprocessing. Deze therapie is een door het Kwaliteitsinstituut voor de Gezondheidszorg CBO erkende interventietechniek die vooral toegepast wordt bij patiënten met trauma's. Essentieel bij deze therapeutische techniek is het telkens wisselen van de aandacht van links naar rechts en terug, terwijl de cliënt onderwijl de traumatische ervaring terughaalt. Het wisselen van de aandacht van de cliënt van links naar rechts gebeurt door middel van oogbewegingen van links naar rechts, geluiden wisselend in het linker- en rechteroor, of het om en om kloppen of duwen op de linker- en rechterknie. (Website Vereniging EMDR Nederland).

4 De studenten

In dit hoofdstuk zal worden ingegaan op de ervaringen van studenten met de studentenpsycholoog. De ervaringen van studenten met de studentenpsycholoog zijn opgesplitst in verschillende thema's. Ten eerste zal een algemeen beeld geschetst worden van de geïnterviewde studenten. Vervolgens wordt het beeld geschetst dat studenten voorafgaand aan het bezoek van de studentenpsycholoog hadden; waarom de student heeft gekozen voor de studentenpsycholoog; hoe de student er terecht is gekomen; wat de wachttijd was tussen het benaderen van de psycholoog en het eerste gesprek; het aantal sessies dat studenten hebben gehad; de gebruikte behandelmethode; de ruimte voor eigen inbreng; de oplossingsgerichte aanpak van de studentenpsycholoog; het contact tussen student en studentenpsycholoog; eventuele doorverwijzing; en het beeld dat de student achteraf van de studentenpsycholoog heeft.

4.1 De studenten; een algemeen beeld

Elf van de twaalf studenten die de ASVA voor dit onderzoek heeft kunnen interviewen studeren aan de UvA. Eén student is verbonden aan de HvA. Een groot deel van de geïnterviewde studenten is ouderejaars; twee van hen zijn inmiddels afgestudeerd. De overige studenten zijn eerstejaars of zijn gestopt met de opleiding. Opvallend is het hoge aantal ouderejaars. De studentenpsycholoog signaleert voornamelijk eerste- en tweedejaars bezoekers. Een mogelijke reden voor deze discrepantie zou kunnen zijn dat er meer studenten geworven zijn via de directe omgeving van het onderzoeksteam, waarvan een groot deel ook ouderejaars student is.

4.2 Beeld vooraf

Het beeld dat men van psychologen heeft kan van invloed zijn op het inroepen van de hulp van een psycholoog. Zodoende is het van belang te weten wat de geïnterviewde studenten voorafgaand aan het bezoek aan de studentenpsycholoog verwachtten. Hoewel de reacties van de studenten verschillen, kunnen we grofweg een tweedeling maken. De helft van de geïnterviewden had een stereotype beeld van de studentenpsycholoog. Zo dacht men dat het “zoals bij een gewone psycholoog” zou gaan, had men frequente één-op-één gesprekken verwacht, en verwachtte men voornamelijk een focus op studiegerelateerde problemen. De andere helft van de geïnterviewde studenten had voorafgaand aan het bezoek geen specifiek beeld van de studentenpsycholoog.

“Een clichématige man die vijftig boeken van Freud in zijn kast heeft staan”

Een enkeling heeft hier nog aan toegevoegd vooraf niet op groepsessies gerekend te hebben, terwijl deze wel tot de behandeling bleken te behoren. Een andere student heeft aangegeven te schrikken van het besef dat hij/zij nu zelf hulp heeft gezocht bij een studentenpsycholoog en van de openheid die bij gesprekken verwacht wordt. Ook werd er door een enkeling toegegeven dat men bang was of het wel zou klikken met de studentenpsycholoog. Een enkeling heeft aangegeven er geen vertrouwen in te hebben dat de gesprekken met de studentenpsycholoog de problemen zouden verhelpen.

4.3 Waarom de studentenpsycholoog?

“ [...] gewoon aftasten: is er wel iets aan de hand? Dat is wel fijn, dat dat kon.”

Het beeld dat de geïnterviewde student heeft van de studentenpsycholoog is min of meer positief. Als positieve punten worden door de geïnterviewde student genoemd dat de studentenpsycholoog een laagdrempelige instantie is; studenten kunnen vrij eenvoudig bij de studentenpsycholoog terecht. Dit is in veel gevallen de reden voor de geïnterviewden geweest om naar de *studentenpsycholoog* te gaan, in plaats van een reguliere psycholoog te raadplegen. Door de geïnterviewde studenten zijn er meerdere aspecten te onderscheiden die bijdragen aan de laagdrempeligheid van de studentenpsycholoog. Ten eerste wordt door een aantal studenten aangegeven dat het een groot voordeel is dat de hulp kosteloos is. Een tweede laagdrempelig aspect van de studentenpsycholoog is dat ouders niet op de hoogte hoeven te worden gebracht dat zoon of dochter gebruik maakt van de studentenpsycholoog. Ook het ontbreken van een wachtlijst bij de studentenpsycholoog wordt als zeer positief ervaren door de geïnterviewde studenten. Een viertal studenten heeft aangegeven dat hun keus voor de studentenpsycholoog ook te maken heeft met het feit dat zij het eigen probleem niet zwaar of serieus genoeg vonden voor een ‘echte’ psycholoog. De meeste studenten hebben aangegeven dat het vrij makkelijk is om het Bureau Studentenpsychologen te vinden en om het eerste contact te leggen.

Eén van de geïnterviewde studenten heeft echter aangegeven dat juist het feit dat de studentenpsycholoog zo dichtbij de UvA gevestigd is de drempel voor de cliënt gevoelsmatig heeft verhoogd.

“Maar het is allemaal discreet, qua betalen enzo, dat was ook wel duidelijk, en goed gefinancierd”

Opvallend is dat geen van de studenten aangegeven heeft voor de studentenpsycholoog te kiezen vanwege studiegerelateerde problematiek. Van de geïnterviewde studenten hebben er twee aangegeven dat de studentenpsycholoog wellicht meer kennis heeft over de specifieke problematiek van studenten; dit wordt door hen echter niet per definitie als voordeel aangemerkt. Eén student heeft

opgemerkt dat problemen invloed uitoefenden op het studiesucces, maar had het gevoel bij de studentenpsycholoog niet echt op het juiste adres te zijn voor de onderliggende oorzaken.

Drie studenten hebben aangegeven van mening te zijn dat de studentenpsycholoog is voor lichte problemen, terwijl de reguliere psycholoog de 'zwaardere' klachten behandelt.

4.4 Hoe komt de student terecht bij de Studentenpsycholoog?

De manier waarop de geïnterviewde studenten bij de studentenpsycholoog terecht zijn gekomen, verschilt per student. Vier van de geïnterviewde studenten zijn via de (studenten)huisarts, studieadviseur of decaan bij de studentenpsycholoog terechtgekomen. Een ander viertal heeft (ooit) via een vriend of vriendin van het bestaan van de studentenpsycholoog gehoord. De overige studenten zijn op de hoogte van het bestaan van de studentenpsycholoog door eerder werk in één van de studentenraden. De studenten uit deze laatste twee groepen hebben op eigen initiatief hulp gezocht. Enkele studenten hebben aangegeven dat het Bureau Studentenpsychologen voordat zij ermee in aanraking zijn gekomen, voor hen onbekend was. Voor een enkeling was de studentenpsycholoog wel bekend, maar is er contact gezocht met de studentenpsycholoog op het moment dat de student er door iemand anders op geattendeerd werd.

4.5 Wachtijd

Voor de geïnterviewde studenten varieerde de wachttijd voor de studentenpsycholoog van ongeveer tien dagen tot vier weken. De wachttijd betreft de tijd tussen het eerste (telefonisch) contact met het Bureau Studentenpsychologen en de eerste afspraak. Voor de meeste studenten is de

“Ja, ik ben wel tevreden over hoe het gegaan is. Als er iets van een maand tussen had gezeten was het allemaal een beetje weggezakt”

gemiddelde wachttijd rond de twee weken geweest. Geen van hen heeft aangegeven dit als problematisch te hebben ervaren. Twee studenten hebben echter ongeveer vier weken moeten wachten voor een eerste afspraak; een wachttijd die als onwenselijk wordt ervaren. Als toelichting hierop is door de geïnterviewde student opgemerkt dat op het moment dat iemand contact opneemt met de studentenpsycholoog, de nood hoog is en deze persoon waarschijnlijk het liefst zo snel mogelijk geholpen wil worden. In zo'n geval is vier weken een lange tijd. De geïnterviewde heeft aangegeven het een goed idee te vinden als er een mogelijkheid zou zijn om spoedgevallen voorrang te verlenen.

4.6 Aantal sessies

De meeste geïnterviewde studenten hebben twee à drie sessies gehad met een studentepsycholoog. De periode tussen de sessies varieerde voor deze studenten van één week tot een aantal maanden.

Bij een aantal geïnterviewde studenten heeft er een lange periode tussen de sessies gezeten, maar deze studenten hebben dit niet als problematisch ervaren. In één geval was deze lange pauze ook op initiatief van de student. Bij de andere gevallen is er enige tijd nodig om te bepalen welke behandeling wenselijk is, of is er tussendoor meegedaan aan een groepssessie.

In één geval heeft de student aangegeven de periode tussen de sessies lang te vinden. In plaats van eens in de twee weken had de student liever wekelijks een afspraak gehad. De andere studenten hebben de wachttijd tussen de sessies niet als negatief ervaren.

4.7 Behandelmethode

De studentepsychologen hebben, zoals beschreven in het eerste hoofdstuk, verschillende manieren om studenten te helpen. Zij trachten om binnen het maximale aantal van vijf sessies de studenten zo goed mogelijk te helpen met een behandelplan dat is afgestemd op de student zelf.

De basis begint met een individueel gesprek tussen de studentepsycholoog en de student. Dit wordt in het begin voor een aantal studenten als onwennig ervaren omdat in één keer alles verteld moet worden en studenten het idee hebben zelf continu aan het woord te zijn. Achteraf zijn de geïnterviewde studenten hierover echter redelijk tevreden. Een aantal studenten vindt dat er weinig structuur was omdat zij tijdens de gesprekken alleen zelf aan het woord waren. Een deel van de geïnterviewde studenten had achteraf meer praktische tips van de studentepsycholoog en meer interactie tussen henzelf en de studentepsycholoog verwacht en gewenst.

Ongeveer de helft van de geïnterviewde studenten heeft alleen gesprekken gehad. De overige studenten hebben naast de gesprekken ook groepstherapie of EMDR gehad. De groepstherapie is positief ervaren. Één student is echter van mening dat met het groter worden van de groep de effectiviteit van de behandeling afnam.

4.8 Ruimte voor eigen inbreng

Aan de geïnterviewde studenten is gevraagd hoe zij de mate van eigen inbreng ervaren hebben. De ervaringen zijn hierbij wisselend. De helft van de studenten heeft het gevoel weinig eigen inbreng gehad te hebben. Één student heeft als oorzaak hiervan gegeven dat de studentepsycholoog dwingend over kwam. De rest van de studenten heeft het idee gehad dat de studentepsycholoog door zijn kennis en ervaring meer

verstand heeft van de problematiek en daardoor beter in staat is om een oordeel te geven. Elf van de twaalf geïnterviewde studenten geven aan na het eerste of tweede gesprek zelf mee te hebben beslist in het behandelplan.

Een aantal studenten heeft de ervaring niet goed op te kunnen schieten met de studentenpsycholoog zelf. Een enkeling heeft eigen inbreng getoond door een andere psycholoog te vragen, één andere student heeft ervaren dat er geen ruimte voor inbreng was.

4.9 Oplossingsgerichte aanpak

“Dat oplossingsgericht is zo’n vage psychologieterm”

De studentenpsychologen hanteren een oplossingsgerichte aanpak met betrekking tot de behandelingen. Aan de studenten is gevraagd wat zij van deze oplossingsgerichte aanpak vinden. De studenten zelf zijn erg verdeeld over de aanpak. Een tweetal studenten is zich weinig bewust geweest van deze aanpak. Een drietal studenten is er tevreden over. Zij geven aan niet te lang stil te willen staan bij het probleem en geven aan behoefte te hebben aan praktische tips en oplossingen. De andere zeven studenten zijn niet tevreden over de aanpak. Zij vinden dat de behandeling in een te hoog tempo verliep, met als gevolg dat het probleem niet duidelijk uitgelegd kon worden. Hierdoor zijn er volgens hen verschillende problemen ontstaan. Ten eerste heeft een aantal studenten het gevoel niet serieus genomen te worden in hun probleem. Ten tweede heeft een aantal studenten het idee dat oorzaak en gevolg door elkaar werden gehaald. Verder kregen studenten het idee dat de symptomen in plaats van het probleem aangepakt werden. Enkele van deze studenten geven aan dat door deze miscommunicatie de band met de studentenpsycholoog verslechterd is.

4.10 Contact

Het contact met de studentenpsycholoog is een belangrijk onderdeel voor het slagen van de behandeling. Het contact tussen student en psycholoog verschilt per cliënt, zo blijkt uit de gevarieerde reacties van de geïnterviewde studenten.

De helft van de studenten zegt tevreden te zijn over het contact met de studentenpsycholoog. Belangrijke kenmerken zijn volgens de geïnterviewde studenten vertrouwen, openheid, stiptheid en medeleven. Studenten geven aan in korte tijd al een vertrouwelijke band met de studentenpsycholoog te ervaren. Een opvallend feit is dat sommige studenten aangeven tevreden te zijn over het contact met de studentenpsycholoog zelf, terwijl zij zich niet altijd op hun gemak hebben gevoeld. De helft van de studenten geeft aan tevreden te zijn over het contact met de studentenpsycholoog. De andere helft van de geïnterviewde studenten geeft aan niet tevreden te zijn over het contact met de psycholoog. Enkele studenten geven aan nooit een klik te hebben ervaren. Anderen geven aan na een slechte ervaring met de

desbetreffende studentenpsycholoog ontevreden te zijn geraakt over het contact. Dit kwam bijvoorbeeld door een verkeerde inschatting of een misplaatste opmerking van de studentenpsycholoog.

4.11 Doorverwijzing

Omdat de studentenpsycholoog bij verwachte langdurige behandeling voorziet in doorverwijzing van studenten van de studentenpsycholoog naar de reguliere psycholoog Mentrum, is aan de geïnterviewde studenten gevraagd of zij doorverwezen zijn en hoe de doorverwijzing in dat geval verlopen is.

“De doorverwijzing was op zich echt wel heel goed, maar de gesprekken zelf, ja, die waren een beetje matig”

Het merendeel van de geïnterviewde studenten is niet doorverwezen; zij hebben voldoende baat gehad bij de studentenpsycholoog of zijn via andere wegen bij een reguliere psycholoog terecht gekomen. Eén student is na drie sessies doorverwezen naar Mentrum en heeft daar de sessies voortgezet. Van de studenten die zijn doorverwezen is de ene student heel tevreden over het proces en de daaropvolgende behandeling bij Mentrum; de andere doorverwezen student is tevreden over de doorverwijzing vanuit de studentenpsycholoog, maar ontevreden over de ontvangst bij Mentrum. Hier zal verder niet op ingegaan worden, gezien het feit dat dit onderzoek zich concentreert op de werkwijze van de studentenpsycholoog.

4.12 Beeld achteraf

Aan de geïnterviewde studenten is gevraagd te reflecteren op de sessies. Het merendeel van de geïnterviewde studenten geeft aan tevreden te zijn met de hulp van de studentenpsycholoog. Een enkeling vindt dat de studentenpsycholoog snel met conclusies is gekomen; deze cliënten hadden graag langer of intensiever stilgestaan bij hun problemen. Eén student noemt de studentenpsycholoog oppervlakkig. Een ander wilde graag kwijt dat de studentenpsycholoog wat hem/haar betreft vrij onprofessioneel te werk is gegaan; dit gezien het feit dat de studentenpsycholoog vragen bleef sturen in de richting van het studiegedrag van de cliënt, ondanks dat de cliënt geen behoefte voelde het studiegedrag met de studentenpsycholoog te bespreken. Eén student noemt de mogelijkheden die de studentenpsycholoog ter beschikking heeft (te) beperkt. Een ander heeft aangegeven zich niet ondersteund te voelen in de behandeling door de studentenpsycholoog.

“Ik zou me zomaar kunnen voorstellen dat de studentenpsycholoog wordt afgeschaft, en dat zou ik echt heel erg zonde vinden”

5 Conclusie

Met dit onderzoek is beoogd een beeld te geven van de werkwijze van de studentepsycholoog, en van de ervaringen van enkele studenten met de studentepsycholoog. Om inzicht te krijgen in de werkwijze van de studentepsycholoog is een gesprek gevoerd met Peter Dekker, teamleider van het Bureau Studentepsychologen.

De meest voorkomende problemen van studenten bij de studentepsycholoog zijn angsten en depressies. Daarnaast is het afstuderen vaak een moeilijk punt voor de student. Een eerste gesprek met de studentepsycholoog is een één op één gesprek, daarna worden deze gesprekken vervolgd, wordt een groepstherapie aangeboden, of wordt de student doorverwezen naar Mentrum. De studentepsycholoog hanteert een oplossingsgerichte aanpak, waarbij de nadruk gelegd wordt op positieve eigenschappen van de student, en wordt getracht hen/haar zo snel mogelijk te helpen. Het bureau Studentepsychologen evalueert haar eigen diensten door middel van evaluatieformulieren die desgewenst anoniem door de studenten ingevuld kunnen ingevuld. Uit deze evaluatie komt naar voren dat het overgrote deel van bezoekende studenten tevreden is. Het belangrijkste kritiekpunt is dat het maximum aantal gesprekken dat de student kan hebben zich beperkt tot vijf.

Om naast een inzicht in de werkwijze van de studentepsychologen een idee te krijgen van hoe studenten deze werkwijze ervaren, zijn een twaalfstal studenten geïnterviewd die gebruikmaken of gebruikgemaakt hebben van de diensten van de studentepsycholoog. Deze twaalf studenten zijn niet per definitie een representatieve weergave van de studenten die bij de studentepsycholoog (geweest) zijn; met dit onderzoek wordt een indicatie gegeven van de ervaring van studenten bij de studentepsycholoog. Verschillende aspecten zijn met de studenten besproken. Zo kan er in het beeld dat de studenten vooraf van de studentepsycholoog hadden grofweg een tweedeling gemaakt worden; het ene deel zegt geen specifieke verwachting gehad te hebben, het andere deel had het klassieke beeld van een psycholoog voor ogen. Er kunnen een aantal doorslaggevende factoren aangemerkt worden die studenten hebben bewogen voor de studentepsycholoog te kiezen in plaats van voor de reguliere psycholoog. Allereerst wordt de studentepsycholoog als laagdrempelig ervaren; ouders hoeven niet ingelicht te worden en is de hulp kosteloos. Ook geven studenten aan het fijn te vinden dat er geen lange wachtlIJst is. Als laatste hebben enkele studenten aangegeven hun problemen niet serieus genoeg te vinden om ermee naar een reguliere psycholoog te gaan. Opvallend is dat geen van de geïnterviewde studenten heeft aangegeven voor studiegerelateerde problemen te komen.

De studenten zijn overwegend door vrienden of door (onderwijs)instanties geattendeerd op het bestaan van de studentepsycholoog.

De wachttijd voorafgaand aan het eerste gesprek bedroeg gemiddeld twee weken. De meeste studenten hebben twee à drie gesprekken met de psycholoog gehad, de wachttijd tussen deze gesprekken varieert. Het grootste deel van de studenten heeft de wachttijden niet als problematisch ervaren.

Aangaande de behandelmethoden is het grootste deel van de studenten positief. Bijna alle studenten hebben aangegeven meebeslist te hebben in de vormgeving van de behandelingen. Toch zijn zij over enkele aspecten niet onverdeeld tevreden. Ruim de helft van de studenten vindt dat er een te hoog tempo gehanteerd werd bij de behandelingen, waardoor zij het gevoel hebben dat er niet genoeg ruimte werd gecreëerd om tot de kern van de problemen te komen.

Het contact met de studentenpsycholoog is over het algemeen naar wens geweest, al voelde de helft van de studenten zich niet altijd op zijn of haar gemak.

Ondanks dat er maar maximaal vijf sessies bij het Bureau Studentenpsychologen mogelijk zijn, heeft het merendeel van de studenten aan twee à drie sessies genoeg gehad. Twee van de ondervraagde studenten zijn doorverwezen, en is tevreden over de aanpak hiervan door de studentenpsycholoog.

Al met al geeft de meerderheid van de studenten aan tevreden te zijn met de hulp van de studentenpsycholoog. Het beeld dat zij achteraf hebben van de studentenpsycholoog is positief.

6 Aanbevelingen

De ASVA studentenunie onderschrijft het belang van de studentenpsychologen. Studenten wachten vaak te lang voordat zij reguliere hulp inschakelen, omdat zij hun problemen niet groot genoeg achten. Studentenpsychologen kunnen juist helpen bij veel problemen. Studenten die gebruik hebben gemaakt van een studentenpsycholoog ervaren een lage drempel. ASVA is blij met deze conclusie, maar wil ook aandacht voor de groep die de studentenpsychologen niet weet te vinden.

Ongeveer 1% van de Amsterdamse studenten maakt gebruik van de studentenpsychologen. Uit haar achterban en brede netwerk onder studenten constateert ASVA echter dat veel studenten nog met dergelijke problemen blijven rondlopen en hier geen hulp voor zoeken. Dit terwijl hun problemen vaak een negatief effect hebben op de studieprestaties, studiekeuze of studiemotivatie. Vergroting van de bekendheid van de studentenpsychologen is dus zowel in het belang van de student als de onderwijsinstelling.

Het overgrote deel (80%) van de studenten die gebruik hebben gemaakt van een studentenpsycholoog is tevreden over deze dienst. De klachten die er zijn gaan vooral over het maximum aantal gesprekken (vijf per student) of de lange wachttijd. Door de stijgende studentenaantallen stijgt ook het aantal gebruikers van de studentenpsychologen. De verwachte stijging van de wachttijden vindt ASVA een onwenselijke situatie, omdat dit goede en snelle hulpverlening in de weg staat.

Wij vragen extra aandacht voor deze dienst zodat studenten weten dat er een laagdrempelige mogelijkheid bestaat die hen kan helpen. Iedere student die met problemen zit waar de studentpsycholoog mee kan helpen moet weten dat deze dienst er is. Dit is in het belang van de student zelf maar ook van de onderwijsinstelling doordat de problemen vaak een nadelig effect op de studie hebben.

Wij beseffen ons dat een toename in het aantal studenten zal resulteren in nog langere wachttijden en vragen daarom om extra bestuurlijke aandacht van het CvB om, wanneer nodig, bij te springen in ondersteuning en middelen zodat deze dienst wat betreft niveau op het huidige, hoge, peil blijft.

Lodewijk Berkhout,
Voorzitter – de ASVA studentenunie

Literatuurlijst / Appendices

Website GZ-psychologen [online], laatst geraadpleegd 14-10-2010: <http://www.gz-psychologennet.nl/GZ-psycholoog-wat.htm>.

Website studentenpsychologen [online], laatst geraadpleegd 14-10-2010: <http://www.studentenpsychologen.nl/>.

Website Vereniging EMDR Nederland [online], laatst geraadpleegd 28-09-2010: <http://www.emdr.nl/>.

Website Vereniging voor Gedragstherapie en Cognitieve therapie [online], laatst geraadpleegd 28-09-2010: <http://www.vgct.nl/over-cgt/wat-is-cgt>.

Publicaties van het ASVA onderzoeksbureau

Laatst gepubliceerde onderzoek

De actieve student: extra-curriculaire activiteiten van studenten 2010

Over de HvA

Studentenhulpverlening aan de HvA 2009

Wie is de HvA student? 2007

Over studenteninspraak

De student stemt. Gemeenteraadsverkiezingenonderzoek 2010 2010

Reflecteren op ASVA. Ledenonderzoek & bekendheidsonderzoek HvA 2009

Verkiezingenonderzoek 2006. Politieke voorkeuren van de UvA-student 2007

Faciliteitenonderzoek studieverenigingen 2006

Opkomst of afgang? Niet-stemmers over de Studentenraadverkiezingen mei 2005 2005

ASVA studentenunie in perspectief. Een beeld van de toekomst 2004

Macht en inspraak. Een onderzoek naar de stand van zaken binnen de

Amsterdamse medezeggenschap 2002

Tussen Wal en Schip. Een onderzoek naar het functioneren van Opleidingscommissies en student-leden 2000

Over onderwijsvoorzieningen

Responsmeter 2008

Studentassistentschap-plaatsen aan de UvA 2008

Over het kastje en de muur. Een inventarisatie van problemen bij inschrijvingen 2006

In den Vreemde. Een onderzoek naar de faciliteiten voor uitwisselingsstudenten aan de UvA 2004

Faciliteiten voor studenten. Een onderzoek naar computers, kopieerapparaten, studie- en collegezalen aan de UvA 2004

'Onderwijs.nl'? Een onderzoek naar ICT in het onderwijs aan de UvA 2001

Evaluaties Geëvalueerd. Het grote evaluatie onderzoek 2000

Studenten over studieadviseurs, studieadviseurs over studenten 1999

Over de organisatie van onderwijs

Honoursprogramma's: excellentie aan de UvA 2009

Studieloopbaanbegeleiding: Ambities en Praktijk 2009

Schakelprogramma's. Brug of Kloof tussen bachelor en master 2008

Panelonderzoek toponderwijs 2006

Cum Laude langs de meetlat 2005

Tussen droom en daad. Bachelor-Master op de UvA: flexibiliteit en internationale vergelijkbaarheid 2003

Fiducie in de fusie? Een onderzoek naar de fusie tussen HvA en UvA 2002

Twee fases, één gedachte? Het grote Bachelor-Master Handboek 2000

De Academische Uitdaging 2000

Over studiekosten en wonen

Rapport studentenhuysvestiging Amsterdam 2007

Studiekostenonderzoek 2007

Rapport Studentenhuisvesting in Amsterdam 2001

Kostenposten. Moet de UvA-student teveel geld uitgeven aan zijn studie? 1999

IBG en GBA. Een gevaarlijk koppel 1998

Overig

Student & Homo: acceptatie in het Amsterdamse studentenleven 2009